

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی – درمانی قزوین

دانشکده بهداشت و پیراپزشکی

پایان نامه جهت دریافت گواهی نامه عالی بهداشت عمومی (MPH)

عنوان:

ارزیابی نیاز به خدمات درمانی در سالمندان مرد شهر قزوین

استاد راهنما:

دکتر سعید آصف زاده

استاد مشاور:

دکتر محمدمهدی امام جمعه

نگارش:

دکتر مجید بهرامی

سال تحصیلی: ۱۳۸۸-۸۹

چکیده:

مقدمه: با پیشرفت علم پزشکی امید به زندگی افزایش یافته و جوامع را با افزایش جمعیت سالمندان رو به رو ساخته است. در نتیجه یکی از مسایل بهداشتی مطرح در غالب جوامع سلامت سالمندان است. جهت دستیابی به سلامت سالمندان و پیشگیری از بروز و ابتلای آنان به بیماری های مزمن و کاهش شیوع بیماریهای ویژه در آنان اولین گام شناسایی وضعیت سلامت آنان است. برنامه ریزان نیز جهت طراحی برنامه های مداخله ای جهت ارتقای سلامت سالمندان، نیازمند شناخت نیاز های واقعی آنان هستند. این مطالعه با هدف برآورد نیازهای درمانی زنان سالمند شهر قزوین انجام شده است.

روش پژوهش: بر اساس یک مطالعه توصیفی- تحلیلی پرونده مردان سالمند (بالای ۶۰ سال) از مراکز بهداشتی درمانی واقع در نقاط مختلف شهر بررسی و بر طبق فرمول ۱۶۰ نفر از آنان به روش نمونه گیری خوشه ای و به شکل تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه خود ایفا بود که روایی پایایی آن بررسی و به تأیید اساتید مربوطه رسید. با مراجعه به محل سکونت افراد انتخاب شده اطلاعات لازم ، جهت دقت و صحت بیشتر، از طریق پرسش شفاهی در پرسشنامه ها درج گردید. داده های بدست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین سنی سالمندان مورد مطالعه ۶۹/۴ سال بود و دامنه سنی آنها بین ۶۰ تا ۱۰۷ سال قرار داشت. ۳۱/۲٪ سالمندان تحت پوشش بیمه خدمات درمانی و ۵۹/۴٪ آن ها تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار داشتند و ۶/۸۸٪ آنها تحت پوشش هیچ نوع بیمه ای نبودند. تعداد ۱۰۰ نفر (۶۲/۵٪) دارای سابقه بیماری بودند که از این تعداد ۸۸ نفر آنها تحت نظر پزشک هستند. ۷۳ نفر از سالمندان در قزوین و ۱۵ نفر از آنان در تهران تحت نظر می باشند. ۳۶/۴۴٪ بیماری های قلبی عروقی ، ۲۲/۷۸٪ بیماری های غدد و ۱۰/۱۷٪ را دارا بودند. ۵۹/۴٪ از سالمندان سابقه جراحی (چشمی ۲۲/۰۲٪ و کلیه و مجاری ادراری و استخوان و مفاصل هر کدام ۱۷/۴۳٪) داشتند و ۴۰/۶٪ تحت عمل جراحی قرار نگرفته بودند، ۷۱/۹٪ سالمندان در صورت احساس بیماری جسمی به پزشک مراجعه می کنند و ۲۸/۱٪ به پزشک مراجعه نمی کنند. میانگین بار مراجعه برای مداوای سرپایی برای هر سالمند ۲/۳۳ بود. از نظر وضعیت بستری ۷۵ نفر از سالمندان در بیمارستانهای شهر، ۱۹ نفر در بیمارستانهای تهران و ۶۶ نفر سابقه بستری در یکسال اخیر نداشته اند. میانگین بار مراجعه به بیمارستان جهت بستری برای سالمندان مرد مورد مطالعه در یکسال ۱/۰۹ بود.

نتیجه گیری: در بین گرو های مورد بررسی میزان تقاضا در گروه های مختلف تحصیلی و تأهل تفاوت معنا داری نداشت . در بررسی های انجام شده ارتباط بین نوع بیمه و میزان تقاضا معنی دار نبود. بین بیمه تکمیلی و بار مراجعه به مراکز درمانی ارتباط معناداری وجود داشت ($P<0/01$). در پژوهش انجام شده ۱۶۰ سالمند ۶۰ ساله و بالاتر مورد مطالعه قرار گرفتند که از بین آنان ۱۰۳ نفر وجود مشکلات جسمی -روانی را طی یک ماه اظهار داشته اند که این تعداد ۶۴/۴ درصد سالمندان را شامل می شوند. از طرف دیگر میزان تقاضا و مراجعه برای ۱۶۰ نفر سالمند در طول یکماه ۱۰۳ و ۷۴ بار بوده، تفاوت این دو میزان یعنی ۲۷ بار نشانگر عدم مراجعه علی رغم وجو مشکلات جسمی و روانی است.

کلید واژه: سالمند، تقاضا، درمان، مراجعه